

בעזה"ש"ת

גליון
**דרך
אמונה**

פנינים יקרים על פרשת השבוע
מלוקט משיחותיו של
הרה"צ רבי
מאיר איתמר רוזנבוים
שליט"א

בא

גליון ר"כ

לשמיעת השיעורים בכל שבוע
על הטלפון נא להתקשר
למערכת 'דרך אמונה'

בארה"ב 718-298-3717 ולהקיש 1
בארץ ישראל 072-278-6444 ולהקיש 1
בענגלאנד 0203-874-6800 ולהקיש 1

מכון 'דרך אמונה'

הרוצה לקבל את הגליון בכל שבוע באימייל
נא לשלוח אימייל לאדרעסס 3875060@gmail.com
ולכתוב שם המבקש ואימייל אדרעסס שלו. ואי"ה נוספו לרשימת המקבלים

להארות והערות יכולים להתקשר לאחד ממספרי הטלפון של מערכת דרך אמונה הנ"ל
ולהשאיר הודעה על מספר 9 ובלי"נ נתקשר בחזרה אי"ה

פרשת בא

בטחון ואמונה בה' * מחלה ושמך 'חסרון אמונה' * כל הרעות הם לטובה * הראנו ה' חסדים הנגלים * השפעת הפרנסה ע"י לבושים * אין עניות מן האומנות ולא עשירות מן האומנות * פרנסה על פי תורה * השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך * אמונה בלי שיעור וגבול * מחר יהיה האות הזה * הכבדת לבו מפני שאמר 'אני' * אין לסמוך על מעשה נסים * הרהורי תשובה והתגלות הבא משמים * אפילו ההסתרה הוא מה' * יפה כח תפילת הבעל תשובה * רכוש גדול כפשוטו * פרנסה קודם לתורה * בעשירות אפשר לקיים את התורה * נתנו להם ממון שימהרו לצאת מארצם * בתחילת היום ניכר רצונו האמיתי של האדם * להחשיב כל אדם כבכור * הגאולה חסד מלמעלה בלי פעולת בני

הרה"ק רבי מרדכי מלעכאוויטש ז"ע - י"ג שבט

מה יפית ומה נעמת... * יצה"ר מזכיר עוונות לבטל מתורה ותפילה * טהרה במקוה מציל ממינות קודם ביאת משיח * חלון פתוח מלבו * תועלת התוועדות של החסידים * ויהי אלקים עמך בכל ענייך * זקנו מאיר מאוד * קידוש על חלות והמטבע יתן לצדקה * סתם מטבעות הרי הם ממועות ארץ ישראל * שלח לארץ ישראל חביות מלאות זהב * ושמתם הדברים על לבבכם וסופם שיכנסו בתוך לבבכם * זכור אכרנו בעולם העליון

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה בֹּא אֵל פְּרַעֲהַ כִּי אֲנִי הַכְּבֹדְתִי אֶת
לְבוֹ וְאֶת לֵב עֲבָדָיו לְמַעַן שְׁתִּי אֶתְּחִיל אֵלֶּה בְּקִרְבִּי (א, י).

בטחון ואמונה בה'

(יש רק אמת אחד בעולם, כי ה' הוא האלקים, וצריך לחזור על זה השכם והערב) - ויען שאני אמת, לכן ראוי שיתלו בי את בטחונם ואמונתם. כי מה לו לאדם לבטוח בנדיבים אשר אין להם תשועה תצא רוחם ישוכו לאדמתם, ואין אמת בפיהם, ומה שמבטחים היום, מי יערב למחרת שיהא סיפק בידם לקיים את הכמחתם, ואין לנו עצה ולא תבונה רק להאמין ולבטוח בה' - כי ה' אלקיכם אמת וקיים לעולמי עולמים, וברוך שומר הבטחתו, שהרי אין שום מעצור בידו.

בספר ארון עדות, להרה"ק ר' שרגא יאיר משידל'אוצא ז"ע, כתב רמז נאה, ב"א ראשי תיבות ב'טחון א'מונה, פרע"ה בגימטריא מחשב"ה, שהתורה מרמז בזה לימוד לדורות עולם, שתהיה מחשבתו של אדם שקועה תמיד בבטחון ובאמונת ה', והטעם כי אני הכבדת"י בגימטריא אמ"ת - און ס'איז דא נאר איין אמת אויף דער וועלט, אז ה' הוא האלקים, און דאס דארף א איד חזר'ן השכם והערב

מחלה ושמו 'חסרון אמונה'

הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זי"ע היה רגיל לפרש הפסוק (שמות טו, כו) 'כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך', וראוי להתבונן מאיזה מחלה מדבר כאן התורה?! וביאר כי מחלה זו הוא 'חסרון אמונה', שהרי כך נאמר בפרעה מלך מצרים (שם ט, יב) 'יחזק ה' את לב פרעה', שפרעה לא האמין בהש"ת, ומחלה זו יסיר מאת בני ישראל שיתחזקו תמיד באמונה ובטחון בה'.

כל הרעות הם לטובה

בספר תועלויות הרלב"ג מביא התועלת לדורות עולם הנלמד מאלו מקראי קודש, ואלו הן דבריו:

התועלת הראשון הוא בדעות, והוא להודיע כי ה' יתעלה כשיעשה רע, הגה יכוין בו להשגחה על הטובים, ולזה יעשה ה' יתעלה זה הרע מצד מה שהוא טוב, לא מצד מה שהוא רע, כי אין מדרכו שיגיע ממנו רע – דהיינו שאין הקב"ה עושה רע, אלא שיש בו טובה מרובה, דמאתו לא תצא הרעות – ולזה ביאר שהוא הכביד לב פרעה כדי להרבות מופתיו – כלומר שעשה דבר הנראה רע בהכבדת לב פרעה, אבל באמת היה זאת לטובה בשביל להרבות המופתים – והנה הכוונה היתה בהרבות מופתיו כדי שישנו ישראל כי הוא ה', ויודיעו זה לבניהם

אחריהם, באופן שתמשך זאת האמונה האמתית בישראל תמיד – וכאשר המשיך הכתוב למען תספר באוני בנג וכן בנג את אשר התעללתי במצרים.

הראנו ה' חסדים הנגלים

אמנם בני ישראל מתפללים ומבקשים להקב"ה 'הראנו ה' חסדך' (תהלים פה, ח), וכפירושו של הרה"ק רבי ברוך ממעזיבו' זי"ע, שכל מעשיו של הקב"ה הם רחמים וחסדים, אלא יש חסדים נגלים ויש חסדים נסתרים, ודוד המלך ביקש מאת הש"ת 'הראנו ה' חסדך', רבנו של עולם וזייז מיר די חסדים, איך וייל אויסקלייבן און נעמען די חסדים הנגלים, כאילו חסדים שנראה מיט אונזערע פליישיגע אויגן' שהם חסדים (הראנו נא את חסדך, ברצוני לראות את החסדים, ולבחור בחסדים הנגלים, חסדים הנראים אפילו לעיני הבשר שהם רחמים וחסדים).

השפעת הפרנסה ע"י לבושים

וביותר צריכים בני אדם חיזוק באמונה ובטחון בה' בנוגע לפרנסה, שלא יגבה לבו ויאמר שכוחו ועוצם ידו עשו לו את החיל הזה, או ההשקעה במסחר פלוני תביא לו רווח מרובה, כי הקב"ה הוא הזן ומפרנס לכל בריותיו מידו הרחבה והמלאה, ומשלח ידיו של האדם אינה רק בתור השתדלות הנחוצה, אבל לא זהו המקור והסיבה של הרווח והפרנסה.

ומוסיף בזה סיפור נפלא, פעם אחת קרא הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע לכל האומנים העוסקים בתפירת בגדים (שניידער'ס) בעירו, ושאל לכל אחד מהם, כמה מלבושים עושה בשבוע? כמה מרויח מכל מלבוש? ולעומת זאת חקר ודרש כמה צריך לפרנסתו ולמחייתו? וכל אחד חישב לו ההוצאות וההכנסות שלו, ואז הראה לכל אחד בבירור שהוצאתו יתירה על פרנסתו, שמוציא על חייו פי כמה מרווחיו, וזהו לאות כי אך לה' הישועה, והוא נותן לחם לכל בשר, שהפרנסה אין בא מהאומנות (מה'שניידעריי) רק מאת ה'.

אין עניות מן האומנות ולא עשירות מן האומנות

שמעתי בענין זו עדות נאמנה, בזמן הקיץ בנאות דשע בערי הקטסקילס ראיתי אברך כולל, היושב בין הסדרים עם 'לעפ טאפ' (כלי שמלאכתו לאיסור ולפעמים גם להיות, שאפשר לסחבו בכל מקום), שאלתי אותו אם עוסק עכשיו בהעתקת חידושי תורה שעלו ברעיונו באמצע לימודו? ענה לי: לא, שנצרך לו הכלי הנ"ל לצרכי פרנסה! שאלתי אותו מהו פרנסתו ומהיכן ירק זה חי? ענה לי: במשך היום הרי הוא לומד בכלל, ובזמנים הפנויים עוסק לפרנסתו כ'אקאנטומט' (רואה חשבון), שמנהל החשבונות לכני אדם השולחים את ידם במסחרים.

ומצאתי או הזדמנות לברר אצלו אודות המסחר ב'עמעזאן' (חברה ענקית

ונעתיק בזה דברים נפלאים מספר ארץ צבי להגאון מקוויגלוב זצוק"ל (פ' בשלה) לבאר הטעם שנשאר צנצנת המן למשמרת לדורות, לרמוז שכל השפעת הפרנסה לעולם היא ממקור המן, אלא שאז היתה בלא לבוש גשמי, ואח"כ נתגשמה השפעת הפרנסה בהרבה לבושים, וכמו שכתוב במן (שמות מז, מז) 'כי לא ידעו מה הוא', כך ראוי לאדם לדעת שכל עסקו בפרנסה, הוא רק לבוש וכסות, אבל באמת 'לא ידעו מה הוא', היינו שבאמת אין זו הסיבה של הפרנסה כלל, כמו שאמרו (קידושין פב, ב) 'אין עניות מן האומנות ולא עשירות מן האומנות, אלא יבקש רחמים למי שהעושר והנכסים שלו', וכדאיתא בירושלמי (מובא בתוס' שבת לא, א) 'אמונה זה סדר זרעים', פירושו שמאמין בחיי העולמים וזורע, דהיינו אפילו כאשר שולח ידו במסחר כהשתדלות לפרנסתו, מכל מקום לא יתלה פרנסתו בזה, אלא יאמין בחיי העולמים שהוא ית' זן ומפרנס מקרני ראמים עד ביצי כנים, ואין בלתו אפס וזלתו.

ובזה מפרש דברי הגמרא (פסחים נד, ב) 'אין אדם יודע כמה משתכר', דלכאורה הו"ל 'כמה ישתכר', לשון עתיד, כי 'כמה משתכר' משמע לשון הווה. אך הפירוש כנ"ל, על דרך הפסוק הנ"ל לגבי המן 'כי לא ידעו מה הוא', דעסק הפרנסה אינו סיבת הפרנסה באמת, והוא רק לבוש, אבל באמת אינו יודע כמה משתכר, אפילו שנדמה לו שמשתכר ממשלה ידיו, אבל אין זה נכון.

מכאן ראיתי כמה צדקו דברי חכמינו ז"ל שאמרו 'אין עניות מן האומנות ולא עשירות מן האומנות', שלא יתלה האדם המקור ומפתח להצלחתו, בפרנסה זו או בכיבה פלוני, רק יבטח שהכל מאת ה'.

פרנסה על פי תורה

וכן הוא לגבי משא ומתן ביושר ואמונה, ופרנסה על פי התורה, שהתולה יהבו ובטחוננו בה', אינו שולח ידו במסחרים אסורים ואינם הגונים, כי סמוך לכו בטוח בה', שבודאי ישלח לו פרנסתו בדרך הישר והרצוי.

ומסופר שפעם הגיע לעיר ראדין רוכל יהודי, ובתוך סחורתו מכר ספרים פסולים, נגש אליו הגאון החפץ חיים זי"ע, וצוה לו בתוקף שישרוף אותם, אבל הרוכל הצטרק שזהו פרנסתו! אמר לו החפץ חיים: שישתדל בעבורו למצוא לו פרנסה אחרת וטובה מזה! למחרת היום נגש אליו החפץ חיים ואמר לו: ששמע שהגוי שמצלצל בפעמון לקרוא להגונים להתפלל בתיפלה שלהם מת, ומציע לו למלא את מקומו! כמובן היהודי נשתומם על הצעתו, וצעק: חס לו לזרעיה דאברהם אבינו להתפרנס מדבר מתועב כזה! השיב לו החפץ חיים: אם מלקרוא גוים לתיפלה שלהם אתה גרעת ומתיירא, איך לא תבוש ותכלם למכור ספרים פסולים, שהם מסיתים ומדיחים יהודים מתחת כנפי אביהם שבשמים, ומושכים אותם לשמד

ח"ו...

שעל ידה סוחרים הרבה בני אדם על ידי האינטערנעט וקונים ומוכרים כל צרכי בני אדם מקצה העולם ועד קצהו), אשר לאחרונה נתפשט מאוד, שרואים אנשים המאחרים לשהות בבית המדרש עד שעות הצהריים, וכאשר שואלים אותם מדוע אינם ממהרים לעבודתם, תשובתם נצידם שמתפרנסים על ידי 'עמעזאן' - על כן שאלתי לאברך הנ"ל: האם אתה עובד בשביל כאלו אנשים השולחים ידם במסחר על ידי 'עמעזאן'? ענה לי: אכן אמת, חלק גדול מהם עסקם על ידי 'עמעזאן', שאלתי אותו: אגידה נא לי, הלא אתה בקי בטוב מסחרם, האם מרוויחים שם?! והראה בידי כאומר 'פופציג פופציג'! (חמישים על חמישים), שאלתי אותו בבת צחוק: האם כוונתך שחמישים אנשים מהקונים שלך הפסידו חמישים אלף דאלער?! ענה לי: כמעט כיוונת להאמת, חמישים אחוז מהמשקיעים מפסידים מחמישים אלף דולר ומעלה, והשאר מרוויחים שם! כמשך השנה נמשך המסחר, ובסוף השנה רואה האדם מצב לאשורו אם הפסיד או הרויח, שאלתי אותו: האם שניהם 'האבן צום לעבן'? (האם יש להם פרנסה למחייתם), ענה לי: בוודאי, שניהם חיים את חייהם בריוח, מתפרנסים ומחתנים ולדיהם, אפילו שזה מפסיד וזה מרויח, דאלו האנשים שהפסידו בהשקעות אחרים, ראו בסוף השנה שהרוויחו בעמעזאן, ואילו האנשים שהפסידו בעמעזאן ראו הצלחה בשאר עסקאות, אבל לאמיתו של דבר 'ביידע האבן צום לעבן' (לשניהם יש ממה לחיות).

השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך

בספר בית יצחק מביא סיפור נפלא, הממחיש עד היכן צריך להיות מבטחו של האדם בהקב"ה, פעם אחת הגיע אל הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זי"ע אחד מחסידיו, והרה"ק יצא ללוותו לדרכו בעת יציאתו מביתו, והחסיד שהיה עני לא השיגה ידו לשכור לו עגלה לנסוע לביתו, וביקש מרבו הק' שיברכו שיזמין לו השי"ת עגלה לביתו, כי קשה לו ללכת ברגליו.

עד כמה צריך האדם להיות בטחונו חזק בבורא עולם, כגון בנידון שלפנינו, שאתה צריך עגלה לנסוע לביתך, האם צריך אתה לבטוח בה' שיזמין לך עגלה הנוסע לעירך, ואתה תצטרך לבקש בעצמם מאת העגלון שיקח אותך לדרכך, או שהבטחון שלך צריך להיות כ"כ חזק, שהשי"ת יזמין לך עגלה עוברת לפניך, ואפילו לא תצטרך לבקש ממנו, אלא בעל העגלה מעצמו יאמר לך שתעלה אל העגלה ויקח אותך לביתך.

וזהו פירוש הגמרא, שאמר להם רבה בר בר חנה המעשה עם אותו ישמעאלי, שמרצון עצמו אמר לו שיניח משאו על גמלו, בלי שהקדים לבקש מאתו, ומכאן למדו חכמינו ז"ל מהו גדר מידת הביטחון, שאין לו להאדם להשען כלל על מעשיו ושכלו, רק יבטח בה' בכל ליבו.

ויחי לפלא, דתיכף כאשר סיים הרה"ק מסאסוב את דבריו, נעצרה לפניו עגלה, ובעל עגלה שאל להחסיד: להיכן אתה צריך לנסוע?! השיבו: לעיר פלוגי! אמר לו בעל העגלה: הלא אנכי נוסע לשם, עלה על המרכבה ואקח אותך לביתך!

למדנו מכאן שתי דברים, עד היכן צריך להגיע מידת הבטחון בה', וגם שכל הבוטח בה' בשלימות גמורה, הקב"ה ממלא משאלות לבו אפילו בלי שום השתדלות.

והרה"ק מסאסוב פתח ואמר לו: הנה איתא בגמרא (מגילה יח, א) לא הוו ידעי רבנן מה פירוש הפסוק (תהלים נה, ב) 'השלך על ה' יהבך', אמר רבה בר בר חנה זימנא חדא הוה אוילנא בהדי ההוא טייעא וקא דרינא טונא, ואמר לי שקיל יהבך ושדי אנמלאי. - פירוש, חכמי ישראל לא ידעו מהו פירוש הכתוב 'השלך על ה' יהבך', אמר להם רבה, פעם אחת הייתי הולך ביחד עם סוחר ערבי, ומעון הייתי משא, ואמר לי הסוחר: קח משאך והשלך אותו על הגמל שלי! ולמדו מדבריו, שביאור הפסוק הוא 'השלך על ה' יהבך' והוא יסבול את משאך.

והדבר תמוה, איך יתכן שרבותינו הקדושים שידעו כל נסתרות התורה, היו צריכים ללמוד מישמעאלי פירוש פסוק בתהלים?! ומיד הוסיף לבאר, הנה רבותינו הקדושים הסתפקו בדבר זה,

אמונה בלי שיעור וגבול

הרה"ק האמרי אמת מגור זי"ע הוכיח מתחילת פרשה זו, דמידת האמונה אין לה שיעור וגבול, ותמיד צריך האדם להוסיף ולהרבות במידת אמונתו, דהרי כתיב בא אל פרעה וגו' למען תספר באזני בנך וגו' וידעתם כי אני ה' וגו', ומוכרח להיות דתיבת 'וידעתם' קאי על משה ואהרן, דאם לא כן היה לו לומר 'וידעו', אלא שהכוונה על משה ואהרן. והרי זה הוכחה שאין גבול למידת האמונה, אפילו משה ואהרן שמי לנו גדול מהם, שראו עין בעין התגלות כבוד שמים, מכל מקום אמרה התורה שיכול להתווסף בהם השגת הידיעה בה', ושיתרבה בקרבם האמונה, קל וחומר לנו ולבנינו, כמה שיוסיפו לספר ביציאת מצרים, יתוסף בהם ביותר הידיעה וההכרה באמונה ובטחון בה'.

מחר יהיה האות הזה

בספר חמרא טבא להרה"ק מבארנוב זי"ע (פ' וארא) מפרש הכתוב (שמות ה, ט) 'ושמתי פדות בין עמי ובין עמך למחר יהיה האות הזה', נרמז כאן הבדל בין בני ישראל ואומות העולם בענין הבטחון והאמונה בה', כי אומות העולם כאשר יש להם זמנים טובים, מתייאשים מן הפורעניות, ונרמזה להם שאי אפשר להרע להם, בראותם את רום הצלחתם, וכן הוא להיפך, כאשר יש להם זמנים רעים, מיד נכזבה תוחלתם ונשברה תקותם, ואינם

מאמינים שיעוד ייטב להם למחר, מה שאין כן בני ישראל מאמינים בני מאמינים, אפילו בעת שעומדים ברום המעלה, וההצלחה תאיר להם כשמש בצהרים, עומד לנגד עינם מאמר חז"ל (אבות א, ז) אל תתייאש מן הפורעניות ר"ל, וכדכתיב (משלי כו, א) אל תתהלל ביום מחר כי לא תדע מה יולד יום, שאינם בטוחים בטובתם, ויודעים שלמחרת היום יכול לחלוף זמני הטובה, וכן כאשר בני ישראל נמצאים בעת צרה ח"ו, לבם בטוח בהמשגיה העליון כי לא לעולם יזנה, רק עוד מחר יאיר יום חדש ויתהפך הכל לטובה, שמתחזקים באמונה שהיום הזה כחלום יעוף, ולמחרת היום תאיר עליהם שמש ההצלחה.

וזהו הרמז בפסוק, 'ושמתי פדות בין עמי ובין עמך', זה הוא ההבדל בין בני ישראל לאומות העולם, 'למחר יהיה האות הזה', כי איש הישראלי יודע תמיד בכל מצב ושעה 'ס'איז דא א מארגן', פחד של יום המחר נמצא כנגד עיניו תמיד, כי לא ידע מה יולד יום, אם מזלו הטוב יתהפך לרע ח"ו, ולעומת זאת לצד הטובה, שיצפה אשר ענתה כי צדקתי ביום מחר, שיתהפך מרע לטובה, מה שאין כן באומות העולם.

המכות הרבו האמונה בעולם

מסופר על הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע, פעם אחת ישב כליל הסדר עם תלמידיו, וסיפר ביציאת מצרים, ובאמצע פתח ואמר להם: אילו הייתי במצרים

של הקב"ה, לא היה ראוי לעונש, אבל כיון שלא האמין במציאות הקב"ה, שעשה את עצמו לעבודה זרה, א"כ לפי שימתו היה עושה הכל מרצונו ומבחירתו, וכאשר אמר בעצמו (שמות ה, ב) 'מי ה' אשר אשמע בקולו' – כאומר שלא מחמת ציווי המקום אני משעבד אותם כעבדים.

וכן מצינו כאשר דיבר אל יוסף שאמר לו 'אני פרעה', שדיבר בלשון התנשאות וגאווה, להורות שהוא דבר נפרד, ועל דרך שמפרשים הפסוק (דברים ה, ה) 'אנכי עומד בין ה' וביניכם, דמי שהוא אצל עצמו בכחינת אנכי, שמתנהג באנכיות וישות, דבר זה הוא עומד בין ה' וביניכם. וזהו סיבת הדבר שחזק השו"ת את לבו גם במכת ברד, אפילו שכבר הודה ואמר (שמות מ, כו) 'ה' הצדיק ואני ועמי הרשעים, אבל כיון שאמר 'אני' ועמי, שעדיין אמר 'איך, איך, איך'... (אנכי, אנכי, אנכי) ולא רצה להודות שבילתי חיותו אין חיות, לכן הכביד הקב"ה את לבו.

וזהו שאמר הקב"ה למשה רבינו, בא אל פרעה כי 'אני' הכבדתי את לבו, משום דאמר 'אני', ועשה עצמו ישות, על כן הכבדתי את לבו, ולכך אמר למען תספר באזני בנך וגו' להשריש בלכם אמונה בה' שהוא הנותן כח וחיות לכל בריותיו אשר ברא.

אין לסמוך על מעשה נסים

אמנם כמובן לא יאמר האדם איני עושה

במקומו של פרעה, לא היה מוותר על אף אחת מן המכות! התלמידים השתוממו לדבריו ולא הבינו כוונתו, וכאשר ראה ונוכח בתמיהתם, הסביר להם: כל מכה שהביא הקב"ה במצרים, הוסיף הרבה אמונה בהש"ת, שאי אפשר לבריה שבעולם לוותר על חזוק כזה בהכרת הבורא ית', ואפילו שצריך לשלם על זה מחיר יקר ביותר – דהיינו עשרת המכות. וכמו שנאמר 'ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו למען שתי אותותי אלה בקרב, ולמען תספר באזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי במצרים ואת אותותי אשר שמתי בם וידעתם כי אני ה'', הרי שעשרת המכות מחזק את האמונה בלכבות בני ישראל לדורות עולם.

הכבדת לבו מפני שאמר 'אני'

בספר מגדלות מרקחים להגה"ק מצעהלים וצוק"ל, מפרש הפסוק ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו, דבפסוק עצמו נרמז סיבת הדבר שהקב"ה הכביד את לבו, דהנה דקדקו המפרשים מפני מה נענש פרעה, הלא היה גזירה קדומה כברית בין הבתרים, ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה בארץ לא להם, ונמצא שפרעה קיים את ציווי הבורא ב"ה.

והתירוץ הוא, דאם פרעה היה מאמין באמת בדבר זה שמקיים רצונו

הרהורי תשובה והתגלות הבא משמים

בספר אמרי אלימלך מפרש הכתוב בדרך מוסר, על פי מה ששמע מאביו הרה"ק ממאגלאניצא זי"ע בשם זקנו הרה"ק המגיד מקאנוניץ זי"ע, כי אמרו חז"ל (זוה"ק נשא קכו, א) בת קול יוצאת בכל יום מהר חורב שובו בנים שובבים, ובת קול זו ממשיך על האדם הרהורי תשובה, הגם דאיהו לא חזי מזליה חזי, אבל לפעמים נדמה להאדם בעת התפעלות הרצון והרהור הטוב בלב, שבא מכח הבת קול כנ"ל, שזוהי איזה בחינת עצבות ומרה שחורה והכבדת ה', ולזה מסיח דעתו ממנו, עכדה"ק.

וזהו הרמז כאן, 'בא אל פרעה', 'פרעה' אותיות פרע - ה', 'פרע' הוא לשון התגלות, כמו 'זפרע' את ראש האשה (במדבר ה, יח), ומורה על התגלות הבא מן השמים, וזהו 'בא אל פרעה' שצריך אתה לבוא אל ההתגלות הקדושה הנשפע אליך מן השמים, 'כי אני הכבדתי את לבו', ר"ל כי ידוע תדע כי אני הוא המעורר אותך בהרהורי תשובה בכל יום, הנדמה לך להכבדת הלב ועצבות, 'למען שתי אותותי אלה בקרבך', ר"ל כי אני מעוררו לתשובה, כדי שאשית אני את אותיות התורה בקרבך, שיהיה כלי לקבל קדושת התורה.

אפילו ההסתרה הוא מה'

ובשפת אמת מפרש בדרך רמז אומרו 'בא אל פרעה כי אני הכבדתי

כלום, כי אני בוטח בה', וישב בטל כל היום, דבודאי מחויב לעשות השתדלות המוכרכת, וכל המשתמט מהשתדלות אין זה בכלל מחמת בטחונו בה', כאשר ראיתי עובדא דהוי עם הרה"ק רבי שלום משאץ זצוק"ל, שהתגורר בלאנדאן, ובזמן השואה האיומה כאשר הדייטשן המרצחים ימ"ש הפציצו את העיר לאנדאן, ברח מלאנדאן לגייטסהעד, וכשחזר משם, שאלו יהודי אחד: אני לא 'רבי' ונשארתי בלאנדאן, כי היה לי בטחון בה' שלא יאונה לי כל רע, ואתם 'רבי' וברחת לגייטסהעד, היכן מידת הבטחון שלכם?! השיבו הרה"ק: טעות בידך, לא נשארתי בלאנדאן מחמת שיש לך מידת הבטחון, אלא מחמת שהיה קשה לך להפרד מה' באקוועמליכקייט' (הנחות) שהיה לך בלאנדאן, ואם היה פוגע בך פצצה, אז היה דמך בראשך, והיית נידון כמאבד את עצמו לדעת.

ובאמת הדבר מפורש להלכה (רמ"א יורה דעה סי' קט"ז ס"ה) שיש לברוח מן העיר כשיש דבר בעיר וכו', וכל אלו הדברים משום סכנה וכו', ואסור לסמוך על הנס או לסכן נפשו בכל כיוצא בזה. ומשל למה הדבר דומה, להמסתובב על גג בלי מעקה, מתוך בטחון בה' שלא יפול למטה, שכל פה יודה שמאבד את עצמו לדעת, כן הוא בכל הענינים, שבודאי צריך לעשות השתדלות הנחוצה, אבל לא יבטח בהשתדלותו רק בה'.

שנותן כח גם להסמרא אחרא, וממילא מי שיש לו רצון אמת אין לו לירא מזה, כדכתיב (משלי טו, ז) ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים אתו.

את לבו, שרצה הקב"ה להודיע לכל איש ישראל לחזק את לבו, שלא לירא מגודל כחו של היצר הרע ורוב הסתרות שיש לכל דבר שבקדושה, כי גם זה רק מהשי"ת,

וַיֵּצֵא מֵעַם פְּרַעַה וַיַּעֲתֶר אֶל ה' (י, יח).

פרעה, רומז לבעל תשובה שיוצא מעומק הקליפות, 'ויעתר אל ה'" שיוכל לעתור ולהתפלל אל ה', ועוד כוחו גדול שיוכל להפוך מידת הדין למידת הרחמים, כעתר זה שמהפכת את התבואה (עיין סוכה יד, א). ומוסיף דלוח כיוונו חז"ל בלשונם הזהב מקום שבעלי תשובה 'עומדין', כי עמידה היא לשון 'תפלה' (ברכות ו, ב), לרמז על מעלת וכח תפלתן של בעלי התשובה שבוקעת רקיעי שמים.

יפה כח תפילת הבעל תשובה

בספר אור לשמים מפרש בהקדם מאמר הגמרא (ברכות לד, ב) במקום שבעלי תשובה עומדין צדיקים גמורים אין יכולים לעמוד, והביאור הוא, כי הצדיק שלא טעם טעם עבירה לעולם, אין כוחו גדול כ"ב, כמו בעל תשובה שהיה משוקע בחמא, והתחזק והעלה את עצמו מעומק הטומאה שהיה בו. וזהו פירוש הפסוק 'ויצא מעם

דָּבַר נָא בְּאָזְנֵי הָעָם וַיִּשְׁאָלוּ אִישׁ מֵאֵת רֵעֵהוּ וְאִשָּׁה מֵאֵת רֵעוּתָהּ כִּלְי כֶסֶף וְכִלְי זָהָב (יא, ב).

וכי יעלה על הדעת שלא יקיים הקב"ה את הבטחתו, אם לא יאמר אברהם אבינו כדברים האלו, והרבה תירוצים נאמרו בזה.

החתם סופר בתורת משה מתרץ, דבאמת כאשר אמר הקב"ה שיצאו 'ברכוש גדול', לא היה כוונתו על 'קעש געלמ', אבנים טובות ומרגליות, רק על האמונה

רכוש גדול כפשוטו

אמרו חז"ל (ברכות ט, א) והובא ברש"י, אין נא אלא לשון בקשה, בבקשה ממך אמור להם שישאלו ממצרים כלי כסף וכלי זהב, כדי שלא יאמר אותו צדיק ועבדום וענו אותם קיים בהם, ואח"כ יצאו ברכוש גדול לא קיים בהם. והדברים קשים להבין,

וזהו ביאור דברי חז"ל, שלא יאמר אותו צדיק 'עבדום וענו אותם' לא קיים בהם בחידה ומשל ומליצה, אלא כפשוטו, שעבדו קשה במצרים, 'ואחרי כן יצאו ברכוש גדול לא קיים בהם' כפשוטו, אלא באמונה טהורה, על כן הזהירם שיקחו מאתם כלי כסף וכלי זהב, כדי שתתקיים בהם הבטחה זו כפשוטו.

הטהורה שזכו בני ישראל על ידי האותות והמופתים, שנתרבה אמונתם כ"כ עד שגם צידה לא עשו להם, והלכו אחר ה' במדבר בארץ לא זרועה. וזהו שאמר הקב"ה לאברהם אבינו (בראשית טו, יד) 'וגם את הגוי אשר יעבדו הן אנכי, היינו באותות ומופתים, ואחרי כן יצאו ברכוש גדול', שעל ידי זה יתרבה אמונתם בה'.

וְלָקְחוּ מִן הַדָּם וְנָתְנוּ עַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת וְעַל הַמְּשַׁקּוֹף עַל הַבָּתִּים אֲשֶׁר יֹאכְלוּ אֹתוֹ בָּהֶם (יב, ז).

כן משה ואהרן הזהירו את ישראל לאחוזו דרכם בקודש ברום מעלות הצדיקים, ולכן הקדים המשקוף לפני המזוזות, אמנם באמת לאו כל אדם זוכה לזה, והרבה עשו כר' שמעון בר יוחאי ולא עלתה בידם (ברכות לה, ב).

וזהו שאמר הכתוב להלן (יב, כח) 'וילכו ויעשו בני ישראל כאשר צוה ה' את משה', דהיינו שלא יכולין כולם לאחוז במעלות גדולות, על כן לא עשו כמו שצוה להם משה, להקדים תורה לפרנסה, אלא עשו כמו שצוה ה' אל משה, תחילה לעסוק במשא ומתן ולסגל פרנסה, ואחר זה לעסוק בתורה.

ומסיים שם הכתוב 'כן עשו', ופירש"י 'אף משה ואהרן כן עשו', היינו שגם הצדיקים השכיח בדעתם, אשר

פרנסה קודם לתורה

בספר אמרי נועם מתמה, כי הקב"ה הקדים המזוזות להמשקוף, ואילו משה רבינו בצוותו את בני ישראל, שינה מכפי נצטווה מפי הקב"ה והקדים את המשקוף להמזוזות?! ומבאר בדרך רמז, כי 'המזוזות' רומזים על תומכי דאורייתא העוסקים בטהרה ומפרנסים את התלמידי חכמים, והמה סימוכין ועמודים להתלמידי חכמים, ואילו 'המשקוף' נקרא התלמיד חכם בעצמו השוכן על התמכי אורייתא, והנה אמרו חז"ל (אבות ג, יז) אם אין קמח אין תורה, ולכן הקב"ה בצוותו אותם, הקדים את המזוזות לרוב אהבת ישראל, דהיינו שקודם יעסקו בפרנסה, ואח"כ להשגיח ולהשקיף בתורה הקדושה. אבל הצדיקים הגדולים מוסרים את נפשם, להיות העיקר אצלם העבדות והתורה, ועל

העושר אל תקחו עמכם, כי לעבודת ה'
למה לכם עושר צאן ובקר?!

אבל האמת הוא, שאם אין קמח אין תורה
(אבות ג, יז), וכיון שהתורה ארוכה
מארץ מדה (איוב יא, ט), כמו כן לקיום
התורה צריך עושר מרובה, זהו ויאמר משה
'גם אתה תתן וגו' וגם מקננו ילך וגו' כי
ממנו נקח, רמז לו 'ממנו' מן העושר דייקא,
'נקח לעבוד את ה' אלקינו, כי אם אין
קמח אין תורה, 'ואנחנו לא נדע מה נעבוד'
כמה תכבד העבודה, כי התורה ארוכה
מארץ מדה, לכן בכדי לקיים את
התורה, צריך עושר מרובה, בשפע
ברכה בלי די, בהרחבה ונחת וכל טוב
בבני חיי ומזוני.

וזוהו פירוש הכתוב לעיל (י, ט) ויאמר משה
בנערינו ובקנינו נלך בבנינו ובבנותינו
בצאננו ובבקרנו וכו', דכיון שאמר לו פרעה
'לכו עבדו את ה' מי ומי ההולכים', שאין
צריך שפע ועושר לעבודת ה', השיב לו
משה רבינו כהוגן על דבריו: **בבני חיי**
ומזוני נלך לעבוד את ה', זהו שאמר
'בנערינו ובקנינו' היינו אריכות ימים
שהוא חיי, 'בבנינו ובבנותינו' היינו
בנים, 'בצאננו ובבקרנו' היינו מזוני.

העיקר הוא להמשיך על ישראל קודם
עושר ופרנסה, כי לא כל הרוצה ליטול
את השם יטול (ברכות מז, ב), והסכימה דעתם
לדעת העם, שלא לילך בגדולות ונפלאות
יותר מדאי, כי חלילה עניות מעביר את
האדם על דעתו ועל דעת קונו (עין עירובין
מא, ב), וצריך מקודם להמשיך על
ישראל שפע וכל טוב.

בעשירות אפשר לקיים את התורה

בענין הלזו מצאתי ברברי ישראל בפרשתו,
שמפרש הכתובים (י, כד - כו) ויקרא
פרעה אל משה ויאמר לכו עבדו את ה'
רק צאנכם ובקרכם יוצג וגו', ויאמר משה
גם אתה תתן בידינו וגו', וגם מקנינו ילך
עמנו לא תשאר פרסה כי ממנו נקח לעבד
את ה' אלקינו ואנחנו לא נדע מה נעבד
את ה' עד בואינו שמה,

ומבאר מה היה הויכוח ביניהם, כי
הרשעים נדמה להם שרק להם
יאתה העושר, ולא לעובדי ה', כאמרם כי
לעבודת ה' אין צריך עושר בעולם הזה,
זהו שאמר פרעה הרשע אתם לכו עבדו
את ה', 'רק צאנכם ובקרכם יוצג' דהיינו

וּתְחַזֵּק מְצָרִים עַל הָעַם לְמַהֵר לְשַׁלְּחֵם מִן הָאָרֶץ כִּי אָמְרוּ כַּלְנוּ מֵתִים (יב, לג).

שבגבורים! אמרו לו: מי הוא?! אמר להם: אמרו אתם! אמרו הם: כבר היה זה בימים הקדומים, יש מי שאמר כי הוא 'האשה', כיון שיכלה להכשיל לאדם הראשון ולשלמה עם כל חכמתו וכו', ויש מי שאמר כי הוא 'היין' אשר הכשיל לנח המציל בזכותו כל העולם, ואחרים אמרו כי הוא 'המלך' כי אם יאמר לעקור הרים יעקרו, ויש מי שאמר כי הוא 'יצר האדם'! אמר המלך: גבורים הם אלה, ויותר מהם הוא 'הממון', אין קנאה כקנאת המלכים, ואין שנאה כשנאתם, ואין רדיפת הכבוד כרדיפתם, ואין שמחה כמו הנצחון, ועל כל אלה אם יתנו למלך ממון, יסלק מלחמתו מעל אויבו, וכן כל הדברים הזרים יתפשו עם הממון, יכריזו בגלילתי שמי שיביא שום עדות יתנו לו חמש מאות כפולות, וביתו חפשי מחוקי המלוכה ותראו כי אז יתגלה הענין, ואכן בסוף העידו כמה אנשים, כי שכנו הנכרי של היהודי רצה לגנום בו נקם, וזרק לביתו את הפגר המת, וכך ניצלו חייו. (העתיקו בפירוש הצבי והצדק, ועי' בבני יששכר חודש ניסן מאמר ד' רדוש י"ב, שמביא קצתו).

ובזה מבאר הכתוב 'ותחזק מצרים על העם למהר', שנתנו להם מוהר ומתן בכדי לשלחם, שבוה נתחזק עליהם, שנתנו להם מתנות שישמעו להם וילכו, וכדאיאת במדרש (עין ילקוט שמעוני רמז ר"ח) היו רוצים ליטול אחת, היה אומר לו טול שתיים.

נתנו להם ממון שימהרו לצאת מארצם באגרא דכלה מביא כמה דקדוקים בפסוק זה, ומיישב על פי מה שאמרו הקדמונים כי 'הממון הוא גבור שבגבורים', כי יש גבורים עלי ארץ, כגון אשה ושאר תאוות שמתחזקים על האדם, אבל הממון הוא גבור שבגבורים, כי הוא המתחזק ומטה את כל יושבי תבל, וכמו שאמרו (בבא בתרא קס"א, א) רובם בגול.

ומקור הפתגם כי הממון נקרא 'גבור שבגבורים', מובא בספר שבט יהודה (לד' שלמה י' ויורה הרופא ז"ל, בו יסופר כמה מאורעות, צרות ורעות, גזרות ושמדות שעברה עלינו בזמנים שונים וכמה וויכוחים, פרק 'השמד השמיני') שהביא שם סיפור ארוך, וזה תמציתו: בשנה הרביעית לאלפונסו מלך ספרד, קמו בעיר איסיגא שלשה אנשים אנשי חמם, והשליכו פגר אחד בבית יהודי, והלכו אצל השופטים וצעקו לאמר, כי מצאו נוצרי הרוג בבית איש יהודי וכו', ובא השופט, ואמר היהודי: אני לא הרגתי! ושמו היהודי בבית הסוהר, והיה זה בערב פסח, ויצא קול בתוך העיר, וקמו כלילה ראשון של פסח והרגו מן היהודים וכו', ואח"כ עשו בעיר פאלמה ג"כ כך, ושלחו היהודים שלשה נכבדים, דון אברהם בנבנשתי ודון יוסף הנשיא והרב ר' שמואל בן שושין וכו', אמר המלך וכו' אין מי שיגלה זה כי אם 'גבור

קִדְשׁ לִי כָּל בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל רֶחֶם בְּבִנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאָדָם וּבַבְּהֵמָה לִי הוּא (יג, ב).

בלי הפסק אליו יתברך, ואם נפשך לדעת אם האמת אתך, תוכל לדעת זאת ולבחון את נפשך, וזה נסיון גדול לכל איש הישראלי, בעת ששוכב על ממתו ונתעורר משנתו לאן פונה מחשבתו במשקל ראשון, וזה הבחינה, אם נופל במחשבתו מחשבות של משא ומתן ושאר צרכיותיו הגשמיות, מסתמא לבו חסר וריקן מכל טוב ומחשבותיו מעורבות מהבלי עולם ושטותו הנוהג בה, ויבין מזה פחיתת ערכו וגנות מדותיו, לאפוקי מי שיש לו נשמה טהורה, תיכף שנתתעורר משנתו, מחשבה קדומה העלה על רוחו ודעתו לחשוב מרוממות אלהות. מול זה בא הרמז על משכבי בלילות בקשתי את שאהבה נפשי, כלומר משם אני יכול להשכיל ולדעת בחינת נפשי לאן פונה, אם למחשבות קדושות או להיפך, ומשם אוכל לדעת את שאהבה נפשי.]

והרה"ק מאלכסנדר הוסיף על דבריו, לפרש בזה הכתוב 'קדש לי כל בכור', היינו שצריך לקדש את המחשבה הראשונה בבוקר, שעל ידי זה יבחון מהו מצבו ומעמדו בעולם.

להחשיב כל אדם כבכור

בספר אמרי פינחס מביא בשם הרה"ק רבי ליפא מחמעלניק זצוק"ל, מבני

בתחילת היום ניכר רצונו האמיתי של האדם

בספר חשבה לטובה מובא בשם הרה"ק רבי העניך מאלכסנדר זי"ע, שהתבטא בזה הלשון: 'דער אור המאיר זאגט תמיד גוט, דא זאגט ער גאר וואויל'. והתכוון על דברי האור המאיר (על שיר השירים) בפסוק (שיר השירים ג, א) 'על משכבי בלילות בקשתי את שאהבה נפשי', שתמיד הולך המחשבה אחר המעשה, אחר מעשים טובים יש מחשבה טובה, ואחר מעשים רעים ח"ו המחשבה גם כן רעה, והכוונה על רצונו של האדם שנמשך לפי מעשיו, לזאת אין אדם יודע היכן הוא עומד, רק כשעומד משנתו אז יוכל לידע מהו הרצון שלו, וזהו הפירוש 'על משכבי בלילות' יוכל לידע 'את שאהבה נפשי', ע"כ.

[וזהו לשון קדשו של האור המאיר: על משכבי בלילות בקשתי את שאהבה נפשי וגו', בזאת יבחון האדם אם הוא מקושר עם פנימיות מחשבותיו אל הכורא ב"ה, כי על הרוב תועה בה האדם ומדמה בנפשו כאלו הושב תמיד מרוממות עוצם יכולתו ית', אכן אם יסתכל במאוד מאוד על בחינת עצמו, ידע נאמנה לא כן מחשבותיו, כי לא מחשבות יתברך מחשבותיו, הכל עבור צרכיותיו הגשמיים, ולכו חסור עיקר עבודה לדבק מחשבותיו

אצלך בכור ממך, ר"ל 'עלטער' (מבוגר ממך),
דהיינו שצריך להחשיב כל אדם יותר
מאתו, שהוא יותר חכם ומבוגר ממנו.

היכלא של הבעש"ט הק' זי"ע, שהפסוק
אומר 'קדש לי כל בכור', אימתי תהיה
'קדוש', 'כל בכור' ר"ל שיהיה כל אדם

וּפְסַח ה' עַל הַפֶּתַח וְלֹא יִתֵּן הַמַּשְׁחִית לָבֵא אֶל פְּתִיכֶם לְנֶגֶף (יג, כג).

מעורר אתערותא דלעילא (השפעות היורדים
מלמעלה), ואמר הכתוב דביציאת מצרים
פסח ודילג הקב"ה על 'הפתח' הזה, שלא
המתין על האתערותא דלתתא, רק מיד
נתעורר אתערותא דלעילא, לפתוח להם
פתח כפתחו של אולם, הגם שלא פתחו
פתח אפילו כחודו של מחט, שהיתה
איתערותא דלעילא בלא איתערותא
דלתתא, שאנחנו לא עשינו שום דבר
להגאולה.

הגאולה חסד מלמעלה בלי פעולת בני

הרה"ק הרבי ר' הערש מרימנוב זי"ע (בספרו
בארות המים) מפרש כוונת המאמר
'ופסח ה' על הפתח', דאיתא במדרש (עין
שהש"ר ה, ג), שהקב"ה אומר פתחו לי 'פתח'
כחודו של מחט ואני פותח לכם פתח
כפתחו של אולם והיכל וכו', דהיינו שצריך
להקדים אתערותא דלתתא (דהיינו פעולות
טובות הנעשים על ידי בני אדם דרי מטה), וזה

הרה"ק רבי מרדכי ב"ד נח זי"ע מלעכאוויטש תק"ב - י"ג שבט תק"ע

מה יפית ומה נעמת...

ודע שזה מעשי היצר. (אור ישרים מריא דכיא
עמוד כט).

טהרה במקוה מציל ממינות קודם ביאת משיח

אמר שקודם ביאת משיח תתגבר מינות
ואפיקורסות רח"ל בעולם, ואחד
מהעצות שנתן להנצל מזה הוא למהר את
עצמו בכל פעם במקוה, ובפרט בעת
הצורך, כי מקוה מטהר המחשבה (אור
לישרים, מריא דכיא עמוד לח).

חלון פתוח מלבנו

אמרו חז"ל (מנחות ק, א) אחד המרבה ואחד
הממעט ובלבד שיכוון לבו לשמים,
'יכוון' הוא מלשון 'יכוין פתיחין ליה' שנאמר
בדניאל (דניאל ג, יא), והיינו שיעשה חלון
פתוח מלבנו לאביו שבשמים. (תורת אבות"
עמוד קעו).

תועלת התוועדות של החסידים

אברך אחד מחסידיו נסע פעם בדרך,
והזדמן לו נסיון קשה לעבור על
עבירה חמורה, אותו חסיד היה חזן, ומיד
עלה במחשבתו: איך אוכל לגשת לעמוד
להיות חזן אם אכשל בעבירת כזאת?! אך
אח"כ מיד חשב לעצמו, אז לא אגש יותר
לעמוד! אבל אז נפלה לו מחשבה: הרי
אני נוסע לרבי, ואם אכשל בעבירה איך

באותם הימים היה מרד בסביבת מגוריו,
ואסור היה להסתובב ברחוב
העיר, ועל כולם היו להיות כמעצר בית,
והרה"ק מלעכאוויטש עם חבריו הרה"ק
רבי אשר הגדול מסטאלין זי"ע, שהיו
שניהם תלמידי הרה"ק רבי שלמה מקארלין
זי"ע, הלכו יחד ברחוב העיר, והם נתפסו,
והניחו אותם במשמר בית האסורים, ושם
בבית הסוהר ציווי עליהם שישירו 'מה
יפית', אמר הרה"ק מקארלין לחברו וריעו
הרה"ק מלעכאוויטש: 'אז מיר דארפיין
יא זינגען, זאהל מען זינגען פאר
וועמען מ'דארף זינגען?! (אם מהייבים אותנו
לשיר, הרי עלינו לשיר למי שצריך, כלומר לפני ה')
ופתחו בשירה 'מה יפית', ותיכף נתנו להם
השחרור. (פרי ישע אהרן עמוד צד)

יצה"ד מזכיר עוונות לבטל מתורה ותפילה

סור מרע ועשה טוב (תהלים לד, טז), פירוש
בעת שאתה עושה טוב, היינו שאתה
עוסק בתורה ותפלה, יהיה בעיניך כאילו
אתה 'סור מרע', ר"ל כאילו לא עשית רע
כל ימי חיך, כי בעת שאדם עוסק בתורה
ותפלה היצר הרע מזכיר את עונותיו, דמה
יועיל עוד עבודתו, ומכניסו בעצבות
ובשפלות, ובוה יבוטל מתורה ותפלה, ע"כ
לבל להשגיח על זה מה שמבלבל אותך,

מאיר מאוד! והלכו החסידים אל החייט ושאלוהו לפשר הדבר, ובהיותו איש פשוט סיפר להם: שבכל יום ויום בקומו משנתו, הוא עושה חשבון הנפש מה הוא עושה בעולם, כי הוא מנוער וריק מכל מצוה, ואין לו במה להתחזק להתחיל את היום, אלא שאז מחזק הוא את עצמו שיש לו זקן בפניו שהוא מצוה, ובוה מחזק את עצמו שעל כל פנים יש לו עדיין מצוה זו. (מאמר מרדכי - פלאנים עמוד רמז).

קידוש על חלות והמטבע יתן לצדקה

אחד מחסידי הרה"ק מלעכאוויטש היה פעם בערב שבת ברחקות גדולה, ולא היה לו אלא מטבע אחד, ועלה ונסתפק מה לעשות בזה, אם יקנה יין לקידוש, או יתן לאשתו לתת צדקה לקופת רבי מאיר בעל הנס לפני הדלקת הנרות. והנה פגש את רבו בצאתו מהמקוה, ושאל לו את שאלתו, ענה לו רבו: **שיעשה קידוש על חלות, והמטבע יתן לצדקת רבי מאיר בעל הנס!** (הרה"ק מהרנ"צ מכאבוב יו"ע, בית צדיקים עמוד ח"ג עמוד לו).

סתם מטבעות הרי הם ממעות ארץ ישראל

לעת פטירתו כד תקיף ליה עלמא, חזר כמה פעמים ואמר, 'א-ל חי צוה להציל ידידות שארנו משחת', וכששפתותיו מרחשין תיבות 'א-ל חי' יצאה נשמתו בטהרה, ואחר כך מצאו מטבעות בשני

אוכל לנסוע לרבי?! אבל מיד חשב אני לא אסע יותר לרבי! אך פתאום נפלה לו מחשבה: איך אוכל לשבת בהתוועדות עם חבירי החסידים ולשתות משקה? וזה החזיק אותו שלא יכשל, וכן עמד בנסיון וניצל מעבירה חמורה.

אח"כ כשהגיע לרה"ק מלעכאוויטש, יצא הרה"ק לקראתו לפתח הבית, ואמר לו: **לא לגשת לעמוד, לא לנסוע לרבי, העיקר לשתות קצת משקה עם חסידים...** (מפי המשפיע הידוע מלויבאוויטש החסיד רבי שמחה גרונם ז"ל מועמבין, שהוסיף ואמר שהסיפור חביב אצלו כי ידוע שזה סיפור אמיתי).

ויהי אלקים עמך בכל ענייך

איעצך ויהי אלקים עמך (שמות יח, י), ר"ל אם תרצה לדעת התנהגות בדרכי השי"ת, 'איעצך', עצתי הוא, שתראה שבכל מעשך, הן בעניני הגופניות באכילה ושתיה וכדומה, והן בתורה ותפלה ועשיית מצוה, 'ויהי אלקים עמך' תראה להתקרב בזה לה', שיוגע מזה נחת רוח לשמים. (אור ישרים מירא דכיא פרשת שמות).

זקנו מאיר מאוד

פעם נכנס חייט אחד שהיה איש פשוט אל הרה"ק רבי מרדכי מלעכאוויטש וצ"ל, ועמד הרבי לכבודו מלא קומתו, ותמיהו החסידים על זה, כי היה ידוע להם לאיש פשוט, וכשיצא החייט שאלו החסידים לרבי על זה, וענה להם: שזקנו

באותו השעה, אבל הם נחקקים בקרבנו, ובעת רצון יכנסו לתוככי עומק ליבו, וכדברי הרה"ק מקאצק זי"ע (מובא באמת ואמונה אות תתפו) על הכתוב (דברים יא, יח) ושמתם את דברי אלה על לבבכם, למה נאמר 'על לבבכם' ולא 'בתוך לבבכם', אלא לפעמים שהלב סגור וחתום, ואז 'דאם דאזיקע זאל אייך ליגען ווי א שמיין אויף דעם הארץ' (שיניח את הדברים כאבן על לבו), שאין לך אדם שאין לו שעה (אבות ד, ג), שאין לו פתיחת הלב, וכמו שאמרו (ברכות יז, א) פתח לבי בתורתך הוא יפתח לבנו וכו', ובודאי השי"ת עוזר לזה המבקש ומתחנן בכל לבו ונפשו שיוכה לזה, וכאשר לפעמים נפתח הלב שלו 'זועט עם געבען א קנאק אריין' (או יפלו הדברים בתוך לבו ממש).

זכור אכרנו בעולם העליון

הב': אפילו שאין לו תועלת בגופו ונפשו מאלו הדברים, אבל כוחו וזכותו של אותו צדיק וקדוש אשר שמעתין מתבררין תגן בעדו, כמו שאמר הרה"ק רבי מרדכי מלעכאוויטש זי"ע (מובא באור ישרים עמוד כט) על הכתוב (ירמיה לא, יט) כי מדי דברי בו זכור אזכרנו עוד, פירש, אצל מי שיהיה הדיבורים שלי בו, 'זכור אזכרנו עוד', אזכור אותו אף בעולם העליון.

זכותו הגדול יגן עלינו ויעמוד לנו ולכל ישראל אמן

כיסוי, באחד שלשים ואחד רענדלאך כמנין 'א-ל', ובשני 'חי' רענדלאך, ובנו הרה"ק רבי נח מלעכאוויטש זי"ע אמר: שפתם מטבעות אצל אבא הרי הם ממועות ארץ ישראל! (מאמר מרדכי מערכת הרה"ק מלעכאוויטש אות מז).

שלח לארץ ישראל חביות מלאות זהב

ומדי דברי בעדקת ארץ ישראל, אזכור מה שאמר הרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע, בזה"ל: זקיני ז"ל (הרה"ק רבי אהרן מטשערנאביל זי"ע) היה מפזר מעות הרבה לצדקה, ובפרט לעניי ארץ ישראל, היה שולח לארץ ישראל חביות מלאות זהב, ופתחו שם בית המדרש [בצפת, היה אז ועוד קיים גם היום ביהמ"ד דחסידו משערנאביל], מאין לקחו מעות לקנות ביהמ"ד? אלא שוקיני שלח חביות מלאות זהב, החסידים התפללו שם, וגם אנכי התפללתי שם. (שיח וקנים ח"ה, עמוד כח).

ושמתם הדברים על לבבכם וסופם שיכנסו בתוך לבבכם

והנה רבים שואלים מהו התועלת של החזרה על אמרות ועבודות הצדיקים, כאשר אין הדברים פועלים בנו אות לטובה, והלב חסום וסתום מעבור בהם רושם דקדושה.

ושתי תירוצים יש בזה. הא': אפילו שאין הדברים עושים רושם תיכף ומיד

קופת "דרך אמונה"

להפי פדכי - מזון ישעי

ע"ש רבותינו הק'

רבי פדכי פנדורנא ז"ע-רבי ישעי' פקדעסטיד ז"ע
בנשיאות הרה"צ רבי פאיד איהלפר רוזנבוים שליט"א

בס"ד

לשובע ולא לרזון

בשורה משמחת לאחינו בני ישראל תושבי ארץ הקודש ה' עליהם יחיה
אי"ה מדי שבוע בשבוע ביום שישי ערב שבת קודש תתקיים מכירה מסובסדת של

"היימישע חלות ורוגלעך"

במחירים מוזלים במיוחד (פחות מחצי מחיר)

המכירה מוגבלת

עד 4 חלות, ועד 3 קופסאות של חצי ק"ג רוגלעך - לכל משפחה

המכירה תתקיים אי"ה במקומות כדלהלן:

ירושלים: ברחבה לפני ביהמ"ד הגדול קרעטשניף רח' אבינועם ילין 5, משעה
9:00 בבוקר עד שעה 10:00 (או עד גמר המלאי).

בני ברק: ברחבה לפני ביהמ"ד קרעטשניף רח' השל"ה 16, משעה 9:00 בבוקר
עד שעה 10:00 (או עד גמר המלאי).

בית שמש: ברח' רבי יהושע פינת רבי יהודה הנשיא (מאחורי הגינה), משעה
7:00 בבוקר עד שעה 8:00 בבוקר (או עד גמר המלאי).

"חדש" בית שמש (נקודה ב): רח' ריב"ל 14 ליד השטיבלך של קהל חרדים-
סאבאוויטש, משעה 8:30 עד 10:00 (או עד גמר המלאי).

טבריה: בביהמ"ד צאנז מול רח' שפע חיים 15, משעה 9:00 בבוקר עד שעה
10:00 (או עד גמר המלאי).

טבריה (נקודה ב): שיכון ד' בשוק חן, משעה 11:00 עד שעה 12:00 (או עד גמר
המלאי).

למידע כללי ועדכונים יכולים להתקשר: **0-723-723-900**

קדרכת "אכלו ענוים וישלמו"

הנהלת הקופה

קופת "דרך אמונה"

להפי פדכי - מזון ישעי

ע"ש רבותינו הק'

רבי פדכי פנדבורנא זי"ע-רבי ישעי' פקדעסטיד זי"ע
בנשיאות הרה"צ רבי פאיד איהלפר הונגרים שליט"א

בס"ד

הזדעה חשזבה

בחסי ה' מתקיים על ידנו חלוקת חלות ומזונות וצרכי שבת

חינם אין כסף

למאות נפשות של אלמנות ויתומים בארץ ישראל עד לפתח ביתם
בכל ליל שישי באופן של "מתן בסתר יכפה אף" ובדרך כבוד

שטייט פון הייליגען מהר"ל (ספר גבורות השם פרק כ') מורא'דיגע ווערטער:
אז ווען איינער געבט צו עסן פאר מענטשן, אפילו ער איז א רשע,
פארקוקט אים דער באשעפער פון זיין רשעות, און לאזט אים נישט באשטראפן!

זכות 26 חלות לאלמנות (כמנין הוי"ה שם הרחמים) עם מזונות

\$ 100

והקוויטעל שלו יזכר בלי"נ אצל ציון הבת עין זי"ע
ע"י שליחנו אברך חשוב שמסיים בכל יום באשמורת הבוקר תהילים על הציון הק'
(יכולים להשאיר את הקוויטעל על המתן בסתר לין בשעת נתינת הנדבה)

זכות משפחה אחת של אלמנה ויתומים

\$ 18

הרוצה ליטול חלק במצווה נשגבה זו ולהוושע בדבר ישועה ורחמים
יכול להתקשר 24 שעות ביממה על "המתן בסתר" סיסטעם

בארה"ב - 845-286-1007

בענגלאנד - 020-8124-7800

דער הייליגער חיד"א זאגט: אז ווער עס געט ברויט פאר ארימע לייט
איז אזוי ווי ער האט מקריב געווען אלע קרבנות אויף דעם מזבח!